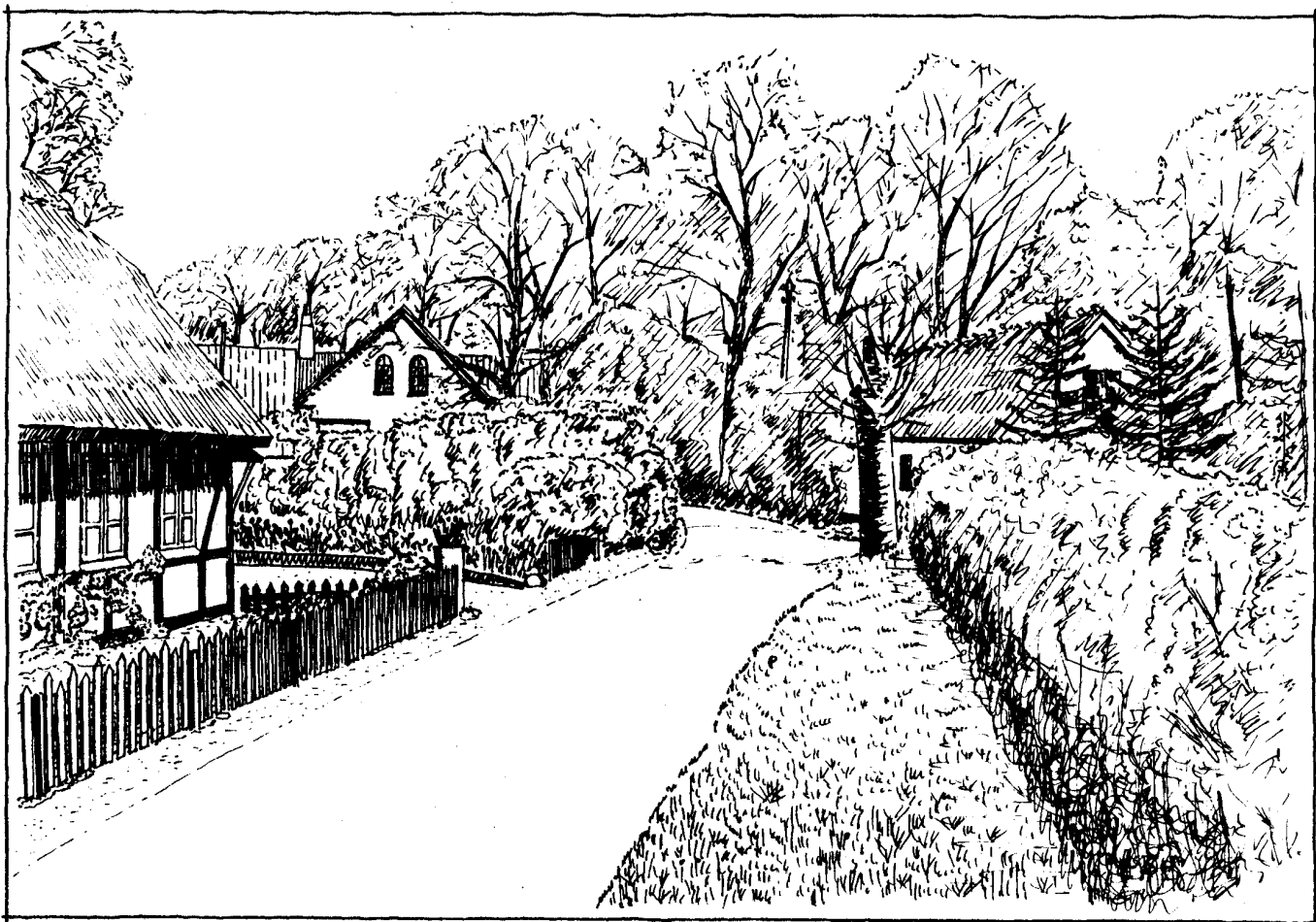

ALBERTSLUND KOMMUNE

REGISTRANT OG BEVARINGSVEJLEDNING

FOR RISBY LANDSBY

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	1
1. RISBY IDAG	3
2. HISTORISK RIDS	5
3. MILJØMÆSSIG KARAKTERISTIK	7
4. REGISTRERING	11
5. RETNINGSLINIER FOR BEBYGGELSENS YDRE FREMTRÆDEN	63
6. ORDFORKLARING	67

REDAKTIONELLE BEMÆRKNINGER

UDGIVELSE: Albertslund kommune, teknisk forvaltning, 1983.

UDARBEJDELSE: Teknisk forvaltning, byplanafdelingen.

LAY-OUT, KORT, ILLUSTRATIONER OG FOTOS: Teknisk forvaltning,
byplanafdelingen.

TRYK: Albertslund kommunes trykkeri

FORORD

Registranten -
en del af
lokalplanarbejdet

Registranten for Risby landsby udgør en del af lokalplanarbejdet for landsbyen.

Formålet med lokalplanen er først og fremmest at bevare og styrke det eksisterende landbymiljø.

For at sikre at fremtidige ændringer og indgreb i landsbyen sker under hensyntagen til miljøets særlige karakter, må lokalplanlægningen tage sit udgangspunkt i en kortlægning af eksisterende, karakteristiske træk i landsbyen, som ønskes fastholdt og styrket ved planlægningen.

Registranten udgør endvidere et nyttigt baggrundsmateriale i forhold til administreringen af lokalplanen i forbindelse med fremtidige byggeansøgninger m.v. i landsbyen. Ligeledes er det håbet at registranten vil medvirke til at styrke interessen for bevarelsen af landbymiljøet i Risby. Lokalplanens formål kan nemlig bedst opfyldes gennem beboernes egen forståelse og medvirken for, at bygningsændringer og andre indgreb i miljøet sker på en måde, der respekterer hensynet til miljøets særlige karakter.

Registrantens
opbygning

Registranten er opbygget således, at afsnit 1 giver en række oplysninger om forskellige, eksisterende forhold i Risby idag, som har betydning for lokalplanlægningen.

Afsnit 2 omfatter et historisk rids af Risbys udvikling.

Afsnit 3 indeholder en beskrivelse og karakteristik af landbymiljøet idag og angiver også en række retningslinier for fremtidige ændringer og indgreb.

Afsnit 4 omfatter en registrering dels af en række forhold på landsbyniveau og dels en registrering og beskrivelse af hver enkelt ejendom.

Afsnit 5 indeholder en række retningslinier for bebyggelsens ydre fremtræden både i forhold til vedligeholdelse og ombygning af eksisterende bygninger og i forhold til eventuelt nybyggeri. Disse retningslinier følger lokalplanens bestemmelser, men supplerer og uddyber på visse punkter disse.

Afsnit 6 indeholder en ordforklaring over de anvendte fagudtryk i registranten.

Yderligere
vejledning

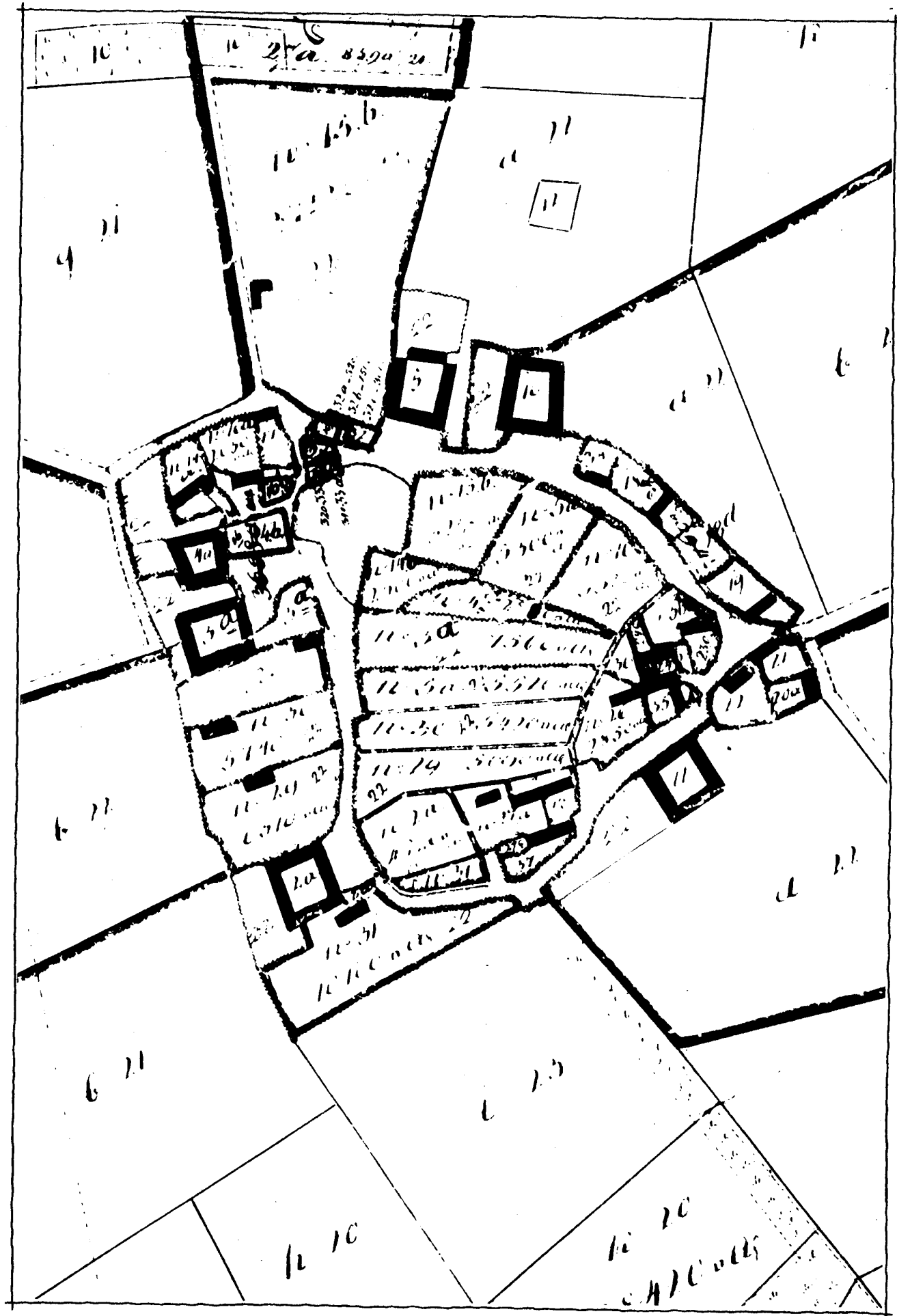
For nærmere oplysninger om vejledning i rigtig vedligeholdelse og istandsættelse af specielt de ældre huse, henvises til den relevante faglitteratur. Her kan f.eks. nævnes bøgerne LANDHUSET af Curt von Jessen m. fl., GAMLE SJÆLLANDSKE BONDEHUSE af Gert Neubert og Karsten Vibild samt BONDEGÅRD OG BYGGESKIK af Bjarne Stoklund.

Endelig skal det oplyses, at kommunens tekniske forvaltning altid gerne står til rådighed med råd og vejledning i forbindelse med byggeansøgninger m.v.

1. RISBY IDAG

Risby - en landzone-landsby	Risby er beliggende i landzone og er på alle sider omgivet af Vestskoven. I Risby er ialt 41 boliger. Det samlede etageareal til beboelse udgør ca. 5.200 m ² .
Boliger og erhverv	Flertallet af husene anvendes til boligformål, men som helhed har landsbyen et betydende islæt af erhverv. Især Risby Studierne tegner sig for et stort erhvervsetageareal, ligesom landbrugsbygninger, som nu ikke mere eller kun delvis bruges til landbrugsformål, rummer et stort erhvervsetageareal. Ialt udgør erhvervsetagearealet ca. 9.500 m ² .
Grundstørrelser	Risby landsby er opdelt i 47 matrikler, hvoraf 43 er bebyggede. Ejendommenes grundstørrelse varierer fra 173 m ² til 11.830 m ² . Størsteparten af grundene har en størrelse på 400-850 m ² .
Bygningshøjder	Landsbyens bebyggelse består udelukkende af huse i 1 - 1½ etage af varierende alder, størrelse og karakter.
Bebyggelsens alder	Ældste bevarede hus er fra midten af 1700-tallet, mens den nyeste bebyggelse består af parcelhuse fra 1960-erne. Hovedparten af landsbyens bebyggelse er dog fra forrige århundrede.
Bygningsform	Den traditionelle bygningsform i landsbyen er et længehus med højt saddeltag. Den nyere bebyggelse fremtræder dog ofte med andre former, såsom vinkelhus og built-up tage.
Materiale- og farvevalg	Den overvejende del af bebyggelsen fremtræder med pudsede eller vandskurede og kalkede eller malede facader, hovedsagelig i farverne hvid, gul og rød. De nyeste parcelhuse er dog næsten alle opført i blank mur. Tagmaterialerne består især af eternitplader, tagsten, skiffer og strå, men også tagpap og blikplader forekommer. Tagfarverne er overvejende i sorte, grå, brune og røde nuancer.
Beplantning	Risby rummer en værdifuld bestand af gamle, karakterfulde træer og hegn, som udgør et vigtigt, bevaringsværdigt element i landsbyen.
Veje og stier	Risby gennemskæres af Ledøjevej, som fungerer som fordelingsvej med en del gennemfartstrafik. Det ensrettede Risbystræde, som omkranser landsbymidten, betjener derimod udelukkende den lokale trafik. Stimæssigt er Risby forbundet med Albertslund byområde via det kommunale hovedstinet, ligesom landsbyen har direkte adgang til Vestskovens stier. Stierne er dog kun ført frem til landsbygrænsen, og i selve landsbyen foregår trafikken mere eller mindre som en blanding af trafikarterne .
Kollektiv trafikbetjening	Risby betjenes af buslinie 143 med forbindelse til Balderup og Glostrup station.

RISBY 1809

2.

HISTORISK RIDS

Landsby og landskab

Egnen vest og sydvest for København, kaldet Hedeboegnen, er gammelt kulturland. Det svagt bølgede, oprindeligt skovfattige morænelandskab hører til landets mest frugtbare landbrugsjord, og landsbyerne ligger tæt.

Risby ligger på vejen mellem Herstedvester og Ledøje landsbyer, på overgangen mellem det næsten flade sletteland mod syd og det mere storbølgede landskab mod nord. Landsbyen er anlagt på en let terrænhvælving, der mod vest går over i dalsænkningen til St. Vejleå.

Fortebyen

Risby nævnes første gang i historien i 1314, men dens historie går sandsynligvis længere tilbage. Ifølge markbogen af 1682, havde Risby 10 gårde, heraf to dobbeltgårde, der alle tilhørte kronen. Ligesom hovedparten af egnens landsbyer iøvrigt, hører Risby til de såkaldte fortebyer.

Fortebyen er kendetegnet ved, at landsbyens gårde ligger grupperet omkring en større, central fællesplads, fortens. Afhængig af fortens form, skelner man mellem forskellige typer af fortebyer. Typologisk er Risby således en såkaldt polygonal forteby, på grund af fortens flersidede form.

Oprindeligt udgjorde fortens landsbyens fælles samlingssted. Her afholdtes bystævnet, og landsbyens gadekær og fællesbrønd lå også her. I de større landsbyer lå kirken som regel også på fortens. Desuden var fortens det sted, hvor landsbyens kvæg blev drevet hen for natten.

Jorderne

Til hver gård hørte et mindre jordstykke, kaldet toften, som lå omkring gårdbygningerne. Toften anvendtes til abildgård (frugthave) og kålhøve (køkkenhave). Toften var indhegnet og var ligesom bygningerne privat ejendom.

Landsbyens marker var frem til udskiftningen inddelt i vange. I Risby, som det var almindeligt i det østlige Danmark iøvrigt, i tre vange; en med vårsæd, en med vintersæd og en, som lå brak. For at sikre, at hver enkelt gård fik ligelig del i både god og dårlig jord, var vangerne inddelt i åse, der igen var inddelt i et antal agre, der var bestemt af antallet af gårde i landsbyen. Agrene var ofte kun 5-7 meter brede, og var privat ejendom, men blev almindeligvis dyrket i fællesdrift. Foruden fortens var overdrevet fællesseje, og her drev landsbyhyrden kvæget hen til græsning.

I Risby gennemførtes udskiftningen i 1790-91, hvorved landsbyens dyrkningsjorder blev stjerneudstykket, d.v.s., jorderne blev udstykket i lange kileformede lodder med skellinierne strålende ud fra de enkelte gårde.

Bebyggelsen omkring 1800

Matrikelkortet over Risby fra 1809 viser landsbyen, som den så ud kort efter udskiftningen. Bebyggelsen består af seks firlængede gårde og en snes småhuse. Næsten al bebyggelse ligger i en krans omkring fortens, og kun nogle få af småhusene er placeret på selve fortens.

Landsbyens småhuse var såkaldte inderstehuse, d.v.s., boliger for landarbejdere, husmænd, aftægtsfolk og landhåndværkere. Ved udskiftningen er fortens, som det ses, blevet

udstykket i smålodder, tilhørende de enkelte gårde eller småhuse. Kun landsbyens to bygader langs forterns periferi og gadekæret er forblevet fællesarealer.

Udviklingen fra omkring 1800

Gennem 1800-tallet skete en yderligere bebyggelse i landsbyen med småhuse dels på fortjen og dels på frastykkede grunde langs landsbyens udfaldsveje. Enkelte gårde udflyttedes eller nyoprettedes på de fjernereliggende jorder. Et par gårde sammenlagdes til een, f.eks. Gl. Risbygård, og løbende skete en vis fornyelse og ændring af bebyggelsen.

I første halvdel af 1900-tallet, opførtes kun få nye huse i landsbyen, og som regel i tilknytning til de allerede eksisterende huse og gårde. Omkring landsbyen opstod i samme periode en del gartnerier.

På grund af sin beliggenhed i "vestskovkilen", uden for det egentlige byudviklingsområde, forblev Risby forholdsvis uberørt af den byudvikling, som i løbet af 1960-erne skete i kommunens sydlige del. Risby fremtræder således idag med en hel del af sine oprindelige træk, skønt der er opført en del nyere parcelhuse inden for de sidste 15-20 år. Derimod er landsbyens omgivelser helt forandret. Efter anlæggelsen af Vestskoven, er det tidligere bondeland under fuldstændig forvandling, og idag er Risby omgivet af ungskov mod nord, vest og syd, og græssletter mod øst, der med tiden vil danne en karakterfuld ramme om landsbyen. Med ophøret af landbrugsdriften er bebyggelsen overgået til nye anvendelsesformål, og Risby fungerer idag som boligområde med et islæt af visse småerhverv, og rummer desuden Risby Filmstudierne, som har indrettet sig i en af de gamle gårde.

3.

MILJØMÆSSIG KARAKTERISTIK

Landsbypræget
i dag

Risby har endnu idag bevaret en del af sine oprindelige træk. Landsbyens fortebystruktur fremtræder stadig tydeligt, og størsteparten af bebyggelsen ligger nu som før i en krans omkring fortens, som er forblevet overvejende ubebygget.

Selv om bebyggelsen idag er langt mere sammensat end tidligere, er det stadig de tilbageblevne gamle huse og gårde, der især giver landsbyen dens særlige præg. Og de få gamle firlængede gårde der endnu er bevaret udgør fortsat, i kraft af deres placering og dimensioner, karakterfulde og dominerende elementer i bybilledet.

Landsbyens gamle beplantning udgør et markant element, og spiller en stor rolle for oplevelsen af byen og dens særlige miljø.

Bygaderne har stort set bevaret deres oprindelige krogede forløb, der er så karakteristisk et træk ved landsbyen.

Bebyggelsen, beplantningen samt veje og stier er de elementer, der tilsammen danner vekslende rum og bybilleder, der giver landsbyen dens særlige oplevelsesmæssige kvaliteter.

Bebyggelsen

Den ældre
bebyggelse

Bebyggelsen i Risby består af bygninger af vidt forskellig alder, størrelse og stilpræg. Den ældre bebyggelse, bestående af gamle huse og gårde, er traditionel landsbybebyggelse med et ret homogent præg, hvad angår bygningsformer og materialer.

Som almindeligt for sjællandsk byggeskik er bygningsformen en smal længe med højt saddeltag, i enkelte tilfælde med halv- eller kvartvalmet tag. Den ældre bebyggelse er typisk i 1½ etage med eller uden udnyttet tagetage. Gårdbygningerne er i kraft af deres større dimensionering noget højere end husene.

De ældste huse i landsbyen er bindingsværkshuse. Oprindeligt har udvendigt bindingsværk været overkalket, men idag fremtræder flere af bindingsværkshusene med tjæret eller malet bindingsværk.

Udvendigt murværk på husene er overvejende kalket eller malet hvidt eller gult, i enkelte tilfælde kalket eller malet rødt, eller malet i andre farver.

Tagene var oprindeligt stråtakke, men idag er stråtakningen i de fleste tilfælde udskiftet med beklædning af bølge eller skiffereternit, cement- eller tegltagsten, blikplader eller tagpap. Tagene fremtræder overvejende i en farveskala i sort, gråt, brunt og teglrødt.

Den yngre
bebyggelse

Den yngre bebyggelse ligger spredt mellem den ældre bebyggelse og består dels af husene fra første halvdel af århundredet, og dels af en del nyere parcelhuse opført inden for den sidste snes år. Men også visse ældre huse er så ombyggede, at de helt har mistet deres oprindelige præg.

Særlig de nyeste huse adskiller sig både i form og materialevalg fra den ældre, traditionelle bebyggelse og må mere eller mindre betegnes som fremmedartede i landsbyen.

En bevaringsværdig helhed
Selv om ingen enkeltbygninger i Risby opfylder kravene til en egentlig bygningsfredning ud fra en kulturhistorisk eller arkitektonisk vurdering, må adskillige af bygningerne alligevel betegnes som bevaringsværdige på grund af deres betydning for helheden. Den enkelte bygning indgår således i en sammenhæng, og kan i kraft af sin placering, sin fremtræden og sine detaljer, være af stor betydning for det særlige miljø på stedet.

Ændringer og vedligeholdelse af bebyggelsen.
I mange tilfælde kan bare mindre forbedringer af en bygnings ydre være af afgørende betydning for at genskabe eller opnå en større harmoni i bybilledet. Omvendt kan uheldige ændringer af en bygnings ydre medføre store forringelser af helheden, således kendes mange eksempler på, hvordan ombygninger og moderniseringer har medført en udviskning og forvanskning af de gamle bygningers præg til skade for helheden. Det kan bare dreje sig om uheldige ændringer af bygningsdetaljer, såsom isætning af forkerte døre og vinduer, overdrevent brug eller forkert udformning af kviste eller forkert materiale- og farvevalg.

Ligeledes ses tit, hvordan opsætning af fremmedartede elementer, som pynteskodder, buede ruder m.v., forsimples husenes oprindelige, enkle arkitektur.

Både forsøgene på at overføre elementer fra det nyere parcelhusbyggeri og forsøgene på at give husene en forløren bondestil bør undgås. Det er vigtigt, at det enkelte hus vedligeholdes ud fra sine særlige arkitektoniske og konstruktionsmæssige forudsætninger, og at eventuelle ydre ændringer udføres på en måde, der tager hensyn til helheden. Som hovedregel gælder, at bygningsvedligeholdelsen så vidt muligt bør respektere de oprindelige konstruktioner, materialer og farvevalg og arbejdsmetoder. Om- og tilbygninger skal overholde de bygningsformer, proportioner, materiale- og farvevalg, som traditionelt er typiske for landsbyens og i harmoni med omgivelserne.

Det skal dog understreges, at det ikke er bevaringsplanens/lokalplanens hensigt at tilbageføre landsbyen til en eller anden "oprindelig" tilstand, men tværtimod at give mulighed for at der skabes et levende og velfungerende miljø i overensstemmelse med nutidens krav, men på en måde, der respekterer landsbyens særlige kvaliteter og værdier. For eksempel betyder ophøret af landbrugsfunktionen i landsbyen, at de tidligere landbrugsbygninger vil overtages til andre anvendelser og i sammenhæng hermed kan forventes ombygget. Det er bestemt ikke meningen at forhindre sådanne forandringer, men alene at sikre, at det sker på en nænsom måde, der tager hensyn til bevarelsen af bygningernes særpræg.

Beplantningen

Beplantningen - et vigtigt element
Beplantningen, d.v.s. træer, levende hegn samt haver, spiller en vigtig rolle for landsbymiljøets særlige kvalitet.

Beplantningen har naturligvis ikke altid været den samme. Oprindeligt har landsbyen været meget åben, og bygningerne udgjorde det altdominerende indslag i bybilledet. Idag udgør beplantningen nok det mest markante element for dannelsen af landsbyens rum. Også fremover bør det tilstræbes at fastholde, eventuelt at forstærke beplantningens særlige træk og virkninger.

Den eksisterende beplantning

Beplantningen bør have en ensartet og robust karakter, der er i overensstemmelse med stedets og egnens traditionelle plantekultur. Idag har beplantningen i Risby overvejende denne karakter. Der findes en værdifuld bestand af gamle træer især af arterne elm, lind, ask, kastanje og bøg. Poppel og pil er ofte stynede, mens de øvrige træer er fuldkronede. Mirabel, hyld, tjørn, syren, guldregn og jasmin er almindelige som hegnsplanter, og traditionelt typiske for stedet. Derimod er visse stedsegrønne træer og buske ret nye i landsbyen, og de kan virke fremmedartede i forhold til helheden.

Retningslinier for beplantningsforhold

Beplantningen bør ikke "kvæle" bebyggelsen og skjule den fra omgivelserne. Det bør tilstræbes, at der er visuel kontakt mellem bygningerne, og at åbninger og karakteristiske kig fastholdes, eventuelt genskabes. I visse tilfælde kan det derfor være nødvendigt med en vis udtynding af beplantningen eller ændring af uheldige beplantningsforhold.

Men det er vigtigt at understrege, at det skal gøres på en nænsom og rigtig måde.

I det hele taget bør værdifuld beplantning vedligeholdes og plejes rigtigt, og f.eks. bør der altid genplantes, hvor gamle karaktertræer må fældes af den ene eller anden grund. Nyplantning kan i visse tilfælde være ønskelig og hensigtsmæssig. Det kan være tilfældet, hvor man ønsker at sløre uheldige bygningsforhold, eller at supplere og fremhæve eksisterende beplantningstræk, eller tilføre bybilledet helt nye træk i form af en portal eller måske en trægruppe i en lidt for åben vejgaffel. Også i forbindelse med etablering af trafiksaneringsforanstaltninger, kan træer være hensigtsmæssige virkemidler.

Haverne

Haverne udgør et vigtigt element i landsbymiljøet, og bør ligesom bygningerne vedligeholdes i overensstemmelse med de stedlige traditioner.

Forhaven

Den traditionelle bondehave fungerede både som nyttehave og prydhave. Den smalle forhav var traditionelt prydhave typisk med staude- og rosenbede markeret af kantvækster af klippet buskbom, lavendel eller lignende. Mod gaden var haven som regel omgivet af klippet hæk, levende hegn eller et hvidmalet stakit. I Risby findes kun reminiscenser af sådanne traditionelle forhaver, og flertallet af forhaverne har idag en noget mere enkel udformning. Plantevalget er dog overvejende ret traditionsbestemt. Der findes dog også eksempler på forhaver med et for landsbyen fremmedartet plante- og materialevalg, om hvilke det desværre må siges, at de virker uharmoniske i forhold til helheden.

	<p>Landsbyens baghaver tjente tidligere dels som prydhave og dels som nyttehaver. Arealet nærmest huset var prydhave, men den overvejende del af havearealet var udlagt til køkken- og frugthaver.</p> <p>Idag præges de fleste haver af græsplaner, men havebeplantningen er stadig overvejende kendetegnet af et ret traditionelt plantevalg, ligesom nyttehaverne er et almindeligt indslag. En del baghaver er dog præget af elementer og planter fra parcelhushaverne.</p> <p>Planlægningen kan ikke stille krav om en bestemt udformning af private havearealer. Det er således kun gennem den enkelte husejers forståelse for vigtigheden af at udforme og vedligeholde sin have på en for helheden rigtig måde, at bevaringsplanens hensigt på dette punkt kan opfyldes.</p> <p><u>Veje og stier</u></p>
<p>Landsbygaderne</p>	<p>Landsbygadernes forløb og bredde, belægnings, belysning m.v., spiller en væsentlig rolle for miljøoplevelsen.</p> <p>Risbys gader, Ledøjevej og Risbystræde, har stort set bevaret deres oprindelige forløb og karakter. Oprindeligt har gaderne været primitive jordveje, og først i nyere tid er de blevet forsynet med asfaltbelægning. Karakteristisk er gaderne uden fortove, og kantsten findes kun langs Risbyvej i form af en enkelt brostenskant.</p>
<p>Retningslinier for landsbygadens udformning</p>	<p>Et mål for bevaringsplanen er at undgå, at gaderne omformes på en uheldig måde ved en overdreven teknisk og "æstetisk forfinelse", der vil virke afstikkende i landsbysammenhængen.</p> <p>For veje og stier gælder, at asfalt, brobelægning og grus bør være de eneste anvendte belægningsmaterialer. F.eks. virker flisebelægning ofte fremmedartet i landsbyen, og bør derfor undgås. På private gårdspladser er det vigtigt at bevare den oprindelige brobelægning, stenpikningen.</p> <p>Langs veje og stier bør anvendes lamper og belysning, der passer til landsbyens enkle arkitektur. Også udvendig belysning på husene, især på gadevendte facader, bør vælges ud fra hensynet til helheden.</p>
<p>Ledøjevej til stillevej</p>	<p>Ledøjevejs funktion som gennemfartsvej udgør et særligt problem. Selv om der allerede er gennemført fartbegrænsning på 40 km/t, køres der ofte alt for stærkt. Bevaringsplanen og lokalplanen foreslår derfor, at der etableres hastighedsdæmpende foranstaltninger. De foreslåede løsninger skal i deres udformning og virkemidler være tilpasset det særlige landsbymiljø.</p>

4.

REGISTRERING

Registreringens indhold

Det efterfølgende afsnit indeholder dels en registrering af en række forhold for hele landsbyen og dels en registrering og beskrivelse af hver enkelt bebygget ejendom i landsbyen.

Registrantens første del består af en række prægkort i målforhold 1:4.000 med oplysninger om ejerforhold, bygningsanvendelse, bygningsalder, etageantal, facadefarver, tagfarver, vej- og stiforhold samt beplantningsforhold.

Registrantens anden del, bygningsregistranten, omfatter foruden en beskrivelse af bygningernes form, materialer, farver m.m., en række fotos og en kortskitse i målforhold 1:1.000 over hver enkelt ejendom med angivelse af bygningernes placering og tagformer. Ligeledes er indtegnet den væsentligste beplantning på grunden.

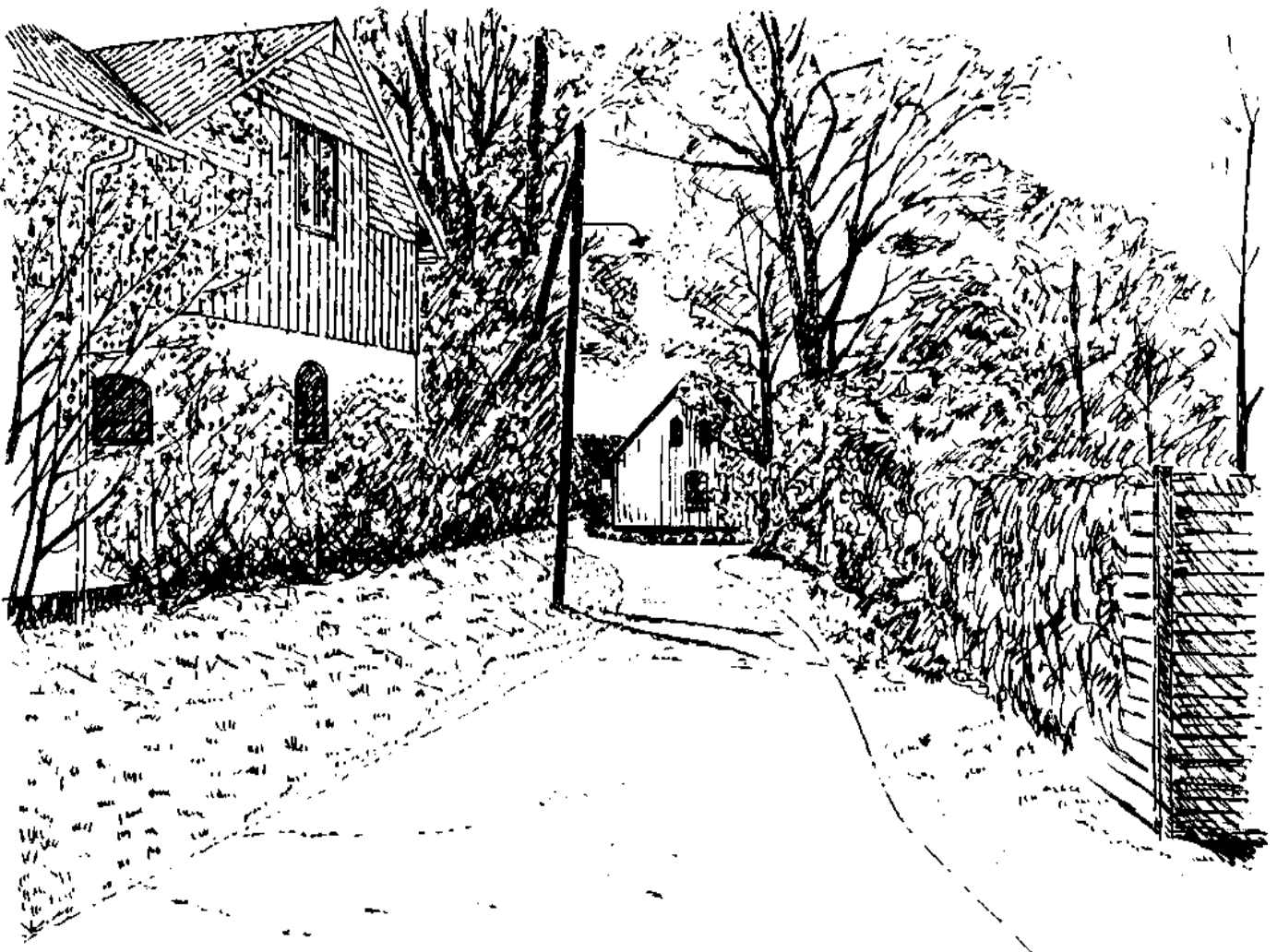
Adresseorden

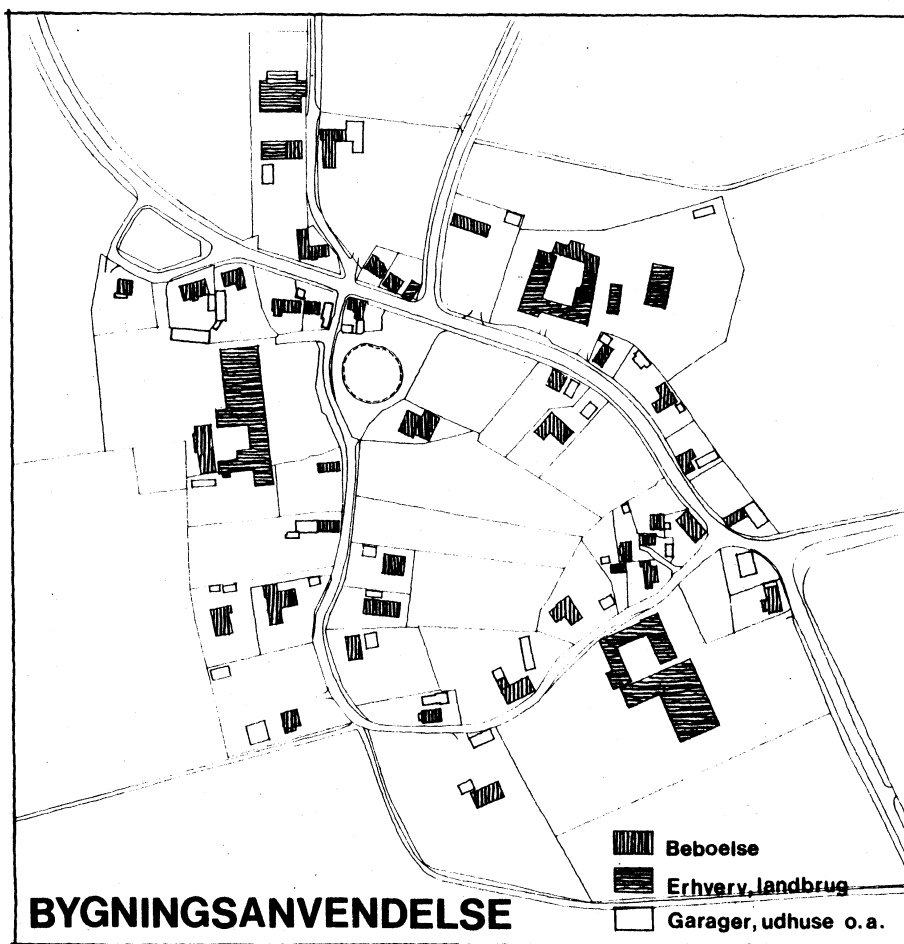
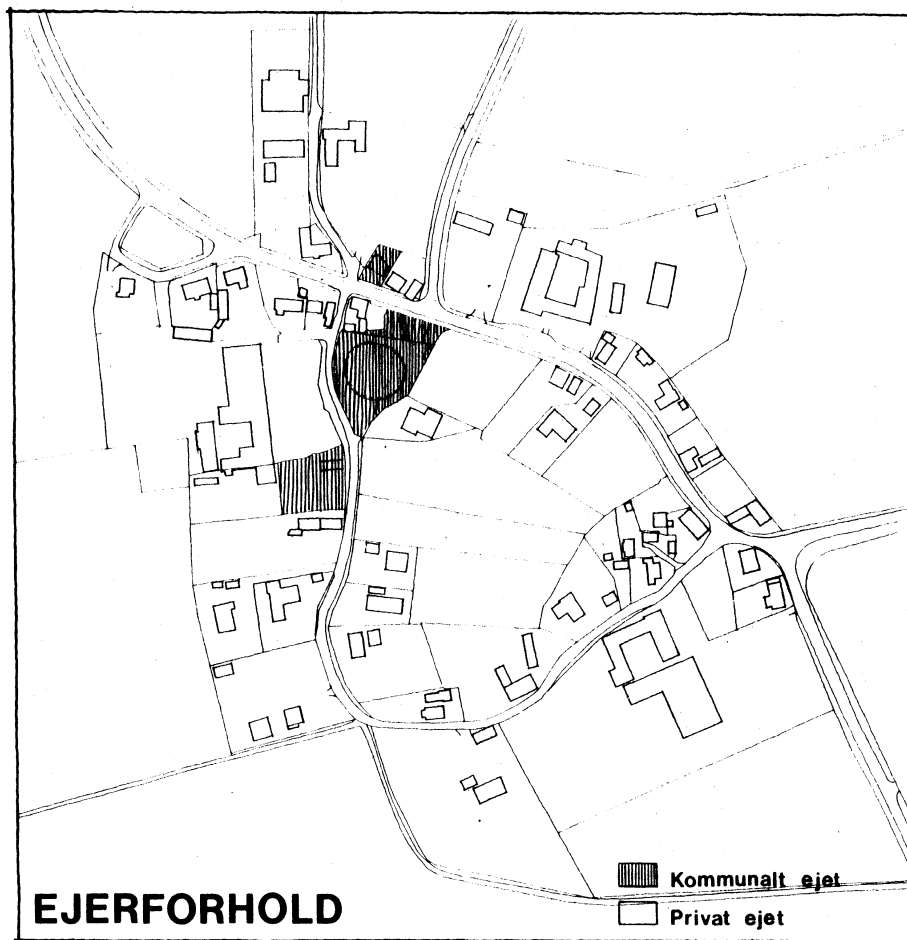
De enkelte ejendomme er i registranten placeret efter deres adresse. Først gennemgås ejendomme med beliggenhed på Ledøjevej og dernæst ejendomme med adresse på Risbystræde.

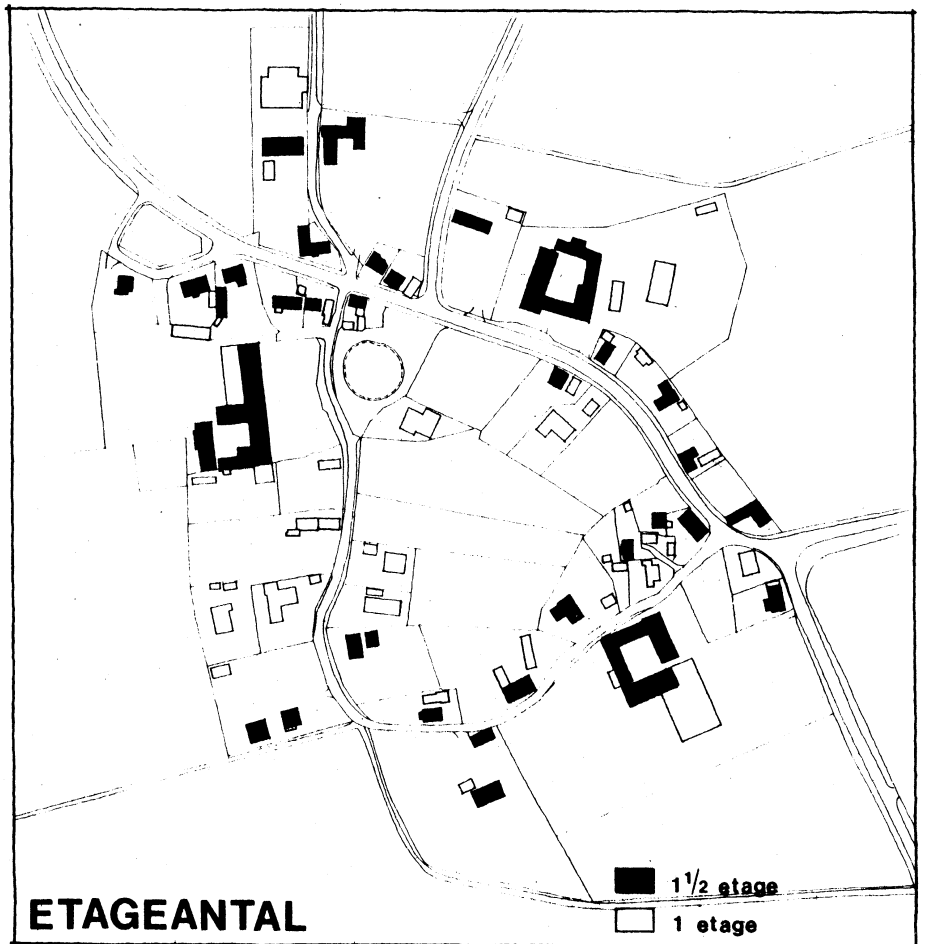
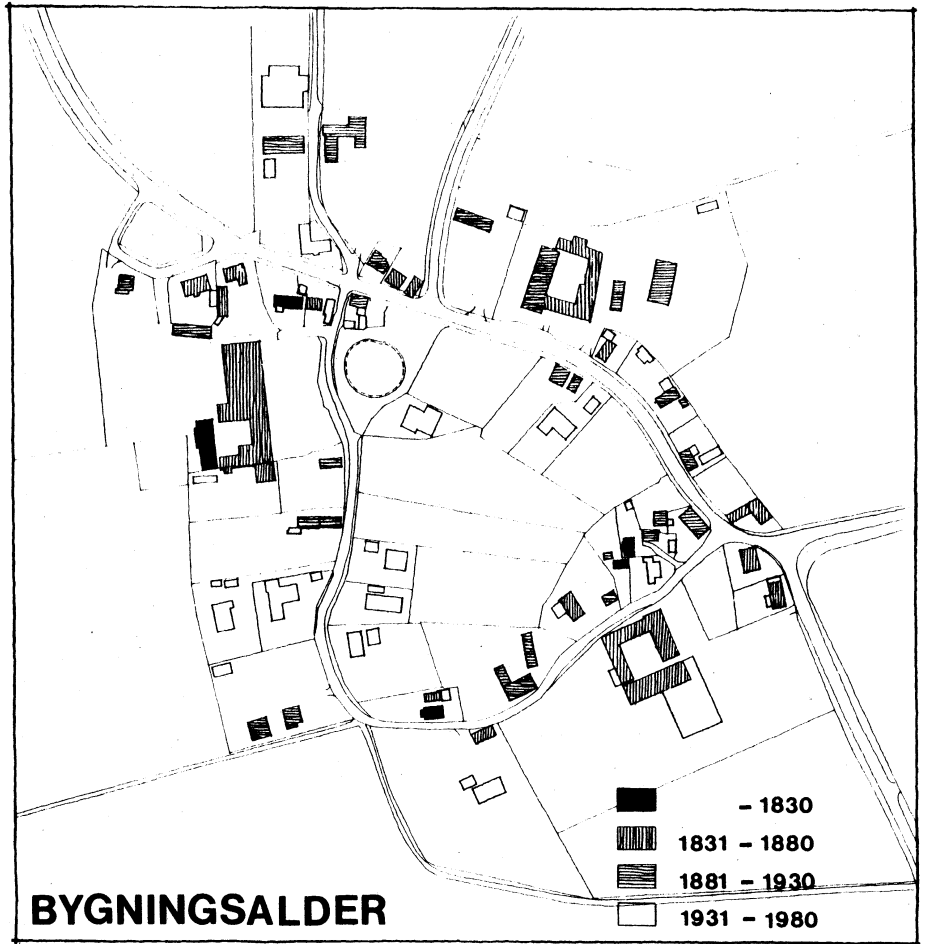
Ejendomsfortegnelse

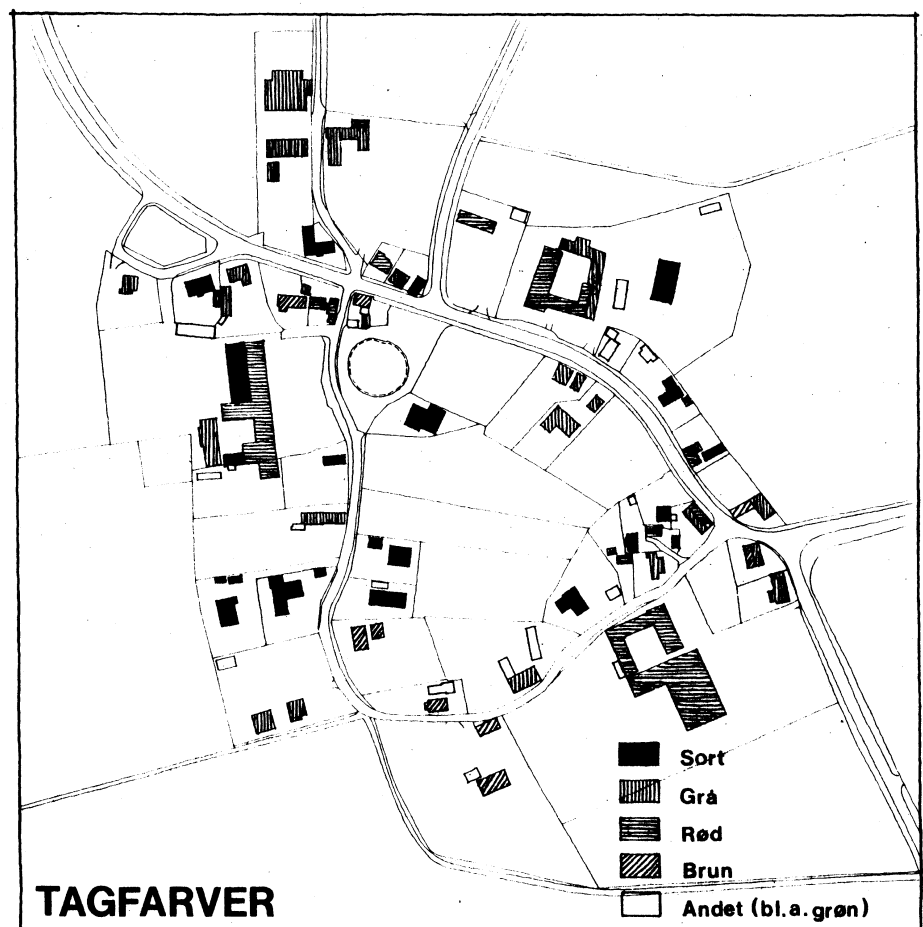
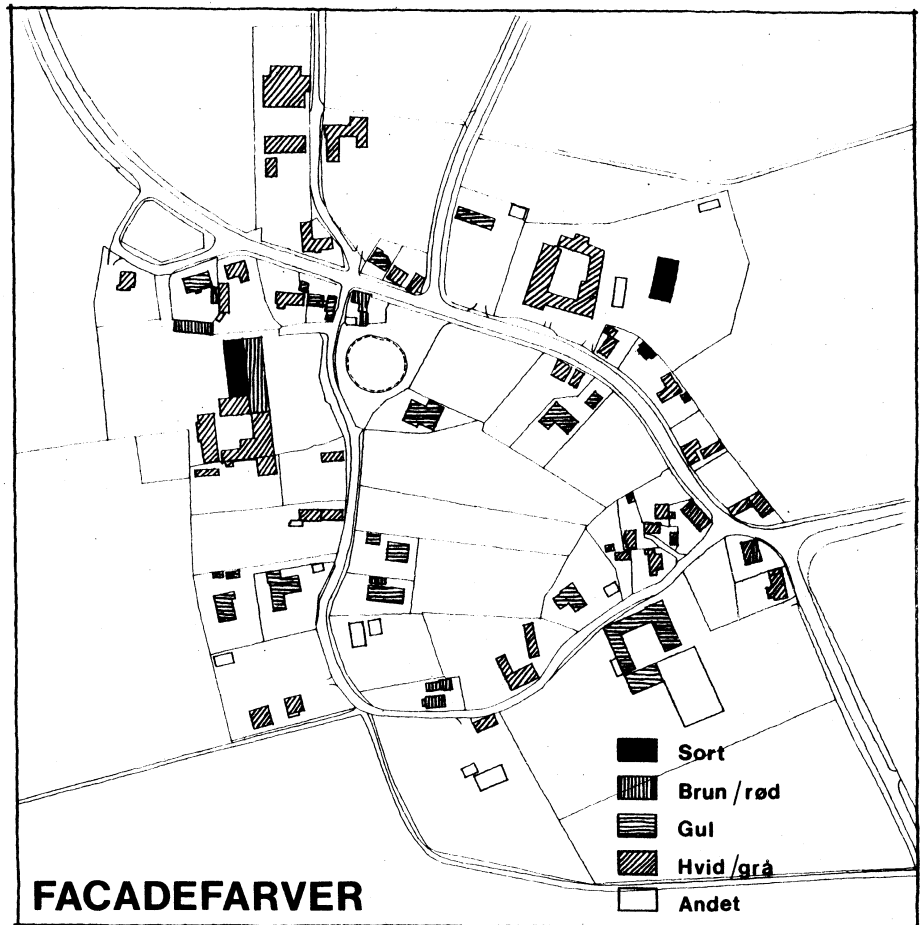
På side 16 findes et husnummerkort, og på side 17 findes en fortegnelse over samtlige beskrevne ejendomme med angivelse af adresse og matrikelnummer.

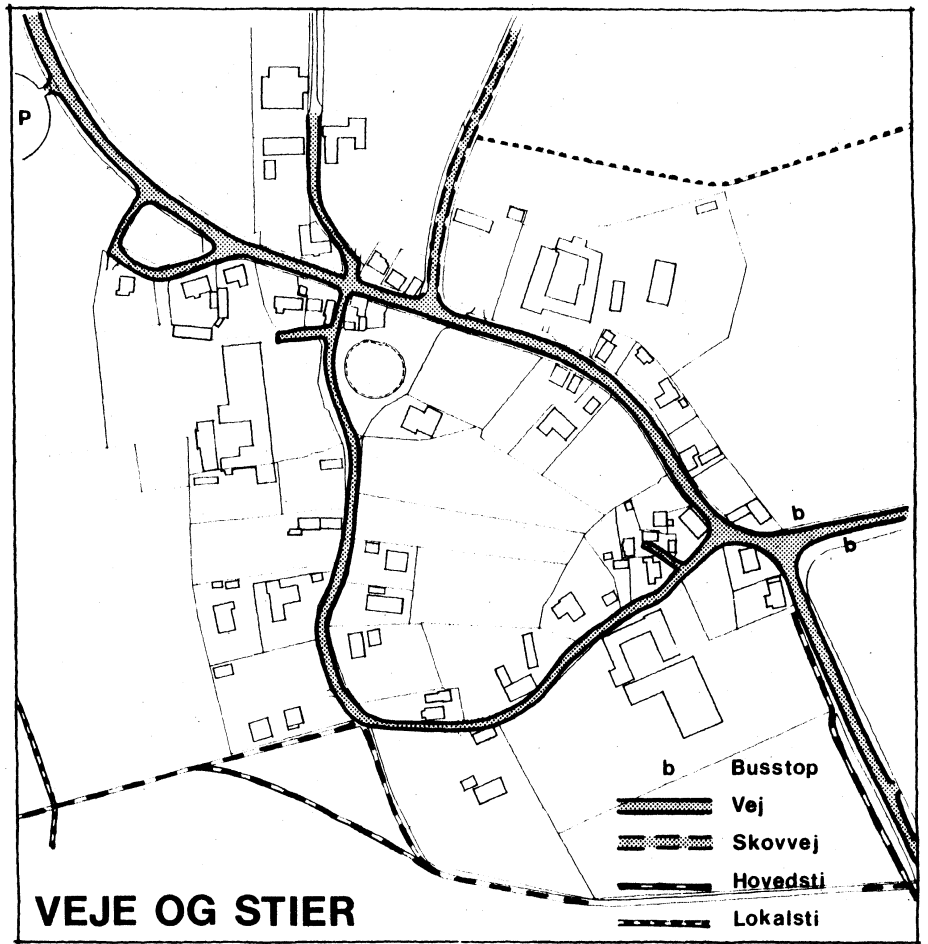
Registreringen er udført i løbet af 1982.

Kort: Beplantningsforhold

Adresse- og matrikelregister

Adresse:		Matrikelnummer:	Side:
Ledøjevej	1	11a	18
Ledøjevej	3	20a	20
Ledøjevej	5	2 Ib	21
Ledøjevej	7	23b	22
Ledøjevej	9	23c	23
Ledøjevej	11	del af 10a (ubebygget)	
Ledøjevej	12	19b	24
Ledøjevej	14	18d	26
Ledøjevej	15	5c	27
Ledøjevej	16	18c	28
Ledøjevej	17	15d (ubebygget)	
Ledøjevej	18	34	29
Ledøjevej	19	33b	30
Ledøjevej	20	10a	31
Ledøjevej	21	16b	33
Ledøjevej	22	5a	34
Ledøjevej	23	16a	35
Ledøjevej	24-26	32c	36
Ledøjevej	25	14a	37
Ledøjevej	27	4d	38
Ledøjevej	28	32a	39
Ledøjevej	29	3a, 5e og 5h	40
Ledøjevej	30	15b	42
Ledøjevej	31	3i	44
Ledøjevej	32-34	3e	45
Risbystræde	1	22 (ubebygget)	
Risbystræde	4	24b	46
Risbystræde	6	24c	47
Risbystræde	7	31a	48
Risbystræde	8-10	25a	49
Risbystræde	11	2e	50
Risbystræde	12	36	51
Risbystræde	13	29c	52
Risbystræde	14	26a	53
Risbystræde	15	29b	54
Risbystræde	16	37	55
Risbystræde	17	30a	56
Risbystræde	18	3 Ib	57
Risbystræde	19	5m	58
Risbystræde	20	2f	59
Risbystræde	22	29d	60
Risbystræde	24	29e	61
Risbystræde	26	5a (ubebygget)	
Risbystræde	28	del af 3a (ubebygget)	
Risbystræde	30	14f	62

5.

RETNINGSLINIER FOR BEBYGGELSENS YDRE FREMTRÆDEN

Behandling af murflader

Ydervægge

På den ældre, traditionelle del af bebyggelsen bør ydervægge fremtræde pudsede eller vandskurede med kalket eller malet overflade i farverne, hvid, gul, lys okker, bornholmsk eller italiensk rød. Sokler skal være sortmalede.

Behandling af træbeklædning

Trægavle og trempelbeklædning o.lign., kan behandles med bejdse eller maling i farverne, sort, mørk brun, grøn umbra, okker, svensk rød eller kan males i farverne mørk grøn, mørk eller lys almueblå.

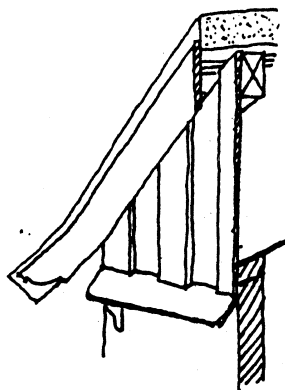
Eksisterende tagformer

Tage

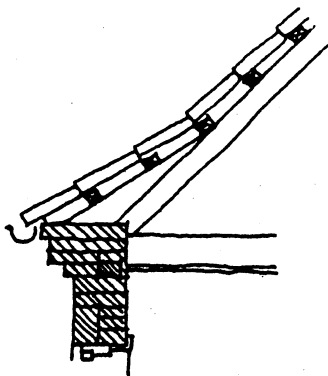
De traditionelle tagformer bør bevares. Eksisterende opskalkning og afvalmning bør fastholdes.

Tagudhæng

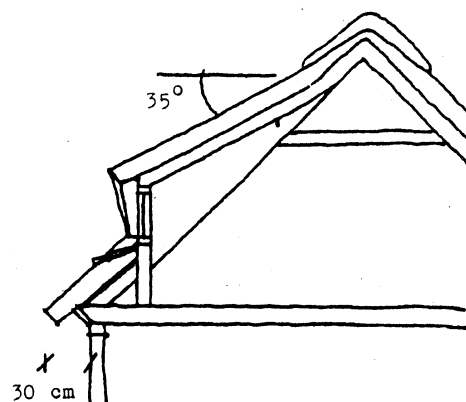
Tegltage o.lign. bør ikke udføres med udhæng. Stråtag må ikke have større udhæng end 30 cm ved facaden. Stråtag med afvalmning bør have samme udhæng i afvalmningen som i facaden. Stråtag uden afvalmning må ikke have større udhæng i gavlene end 15 cm og bør afsluttes med vindskede.

vindskede, vandbrædt og lodret bræddebeklædning i gavl

traditionel konstruktion af tegltag uden udhæng

udformning af tagkvist og udhæng i stråtag

Tagbeklædninger

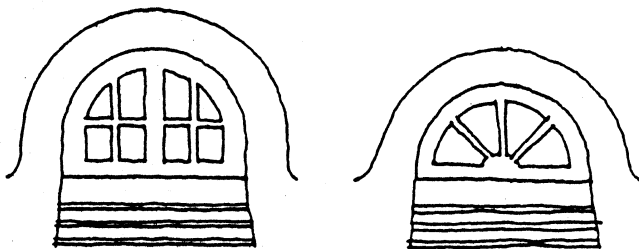
Tagbeklædninger på den ældre bebyggelse skal være strå, røde vingetegl, grå eller sort bølgeeternit med mat overflade, sort tjæret tagpap eller skifferplader.

Tagrender

Tagrender skal udføres synlige og må ikke inddækkes.

Kviste

På stråtage må eventuelle kviste kun udføres som traditionelle, små, buede tagkviste.

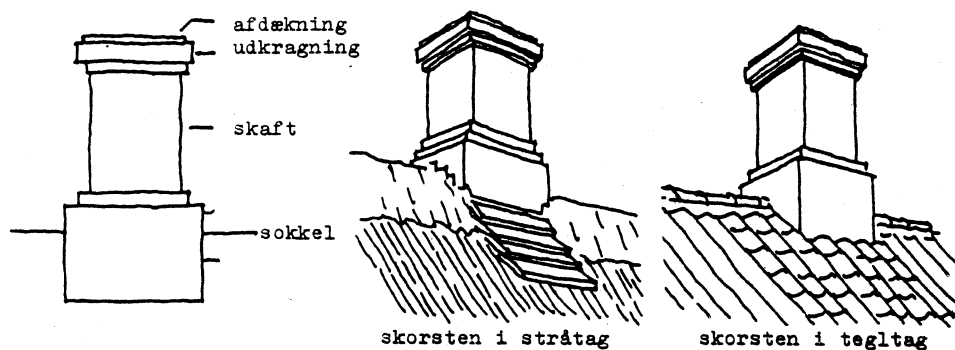

traditionelle tagkviste

På tage beklædt med eternitplader, tagsten eller anden beklædning bør kviste og ovenlys kun udføres når det er strengt nødvendigt. Eventuelle kviste skal gives en placering, udformning og dimensionering, som er i harmoni med bygningens karakter og stil. Helst bør man nøjes med vinduer i gavlene eller i en eventuel frontgavl.

Skorstene

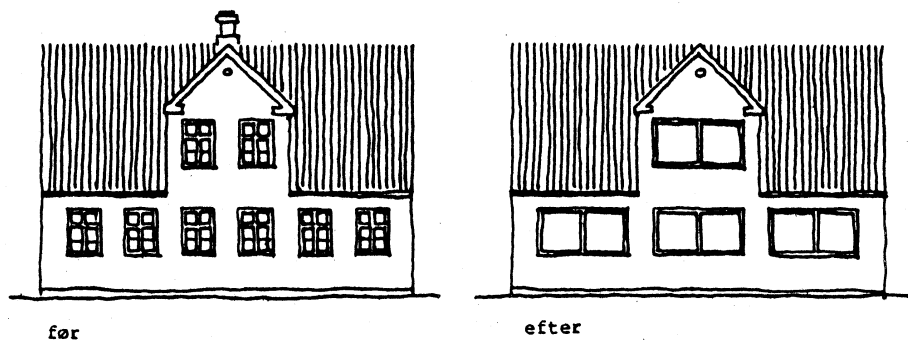
Skorstene bør bevares med den traditionelle udformning med sokkel og udkræning og bør gives en overfladebehandling svarende til facaden. Skorstenshætter skal helt undgås.

Faginddeling

Vinduer og døre

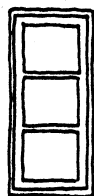
Vinduer og døre bør bevares med den traditionelle fagdeling og overholde de traditionelle dimensioner og materialevalg.

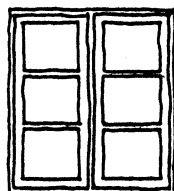
Vinduesudformning

Vinduer skal være sidehængte, og skal udføres som een-, to-, eller firrammede vinduer, eventuelt med vandrette sprosser.

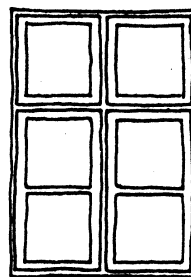
Der må ikke anvendes buet vinduesglas eller skodder.

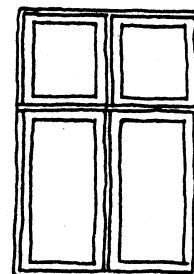
een-rammet
med to vand-
rette sprosser

to-rammet med
to vandrette
sprosser

fire-rammet
klassicistisk
med een vandret
sprosse

fire-rammet
dannebrogsvin-
due

Indgangsdøre

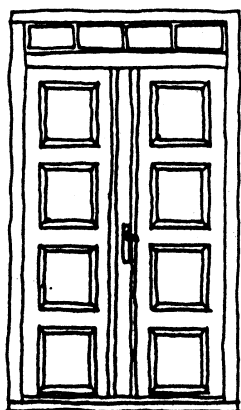
Indgangsdøre bør udføres som traditionelle fyldningsdøre eller med lodret beklædning med uprofilerede brædder.

Havedøre

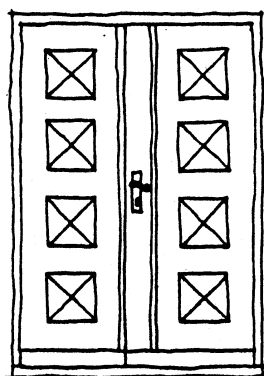
Havedøre bør være fyldningsdøre, eventuelt med glas i øverste halvdel.

Stalddøre og porte

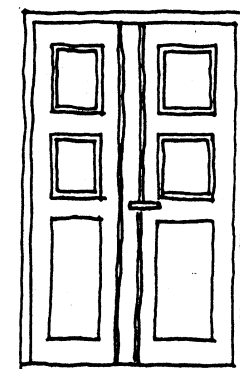
Stalddøre og porte bør udføres med revlekonstruktion.

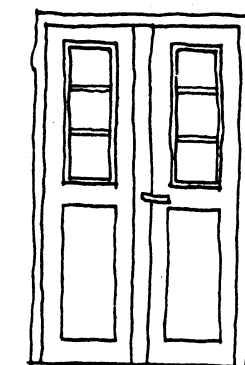
dobbelt fyldingsdør
med overvindue

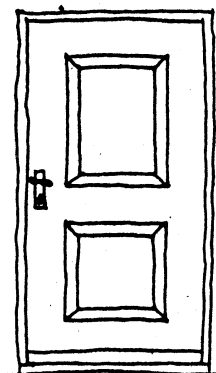
dobbelt fyldingsdør

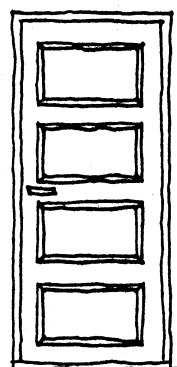
dobbelt fyldingsdør
med glas i de øver-
ste felter

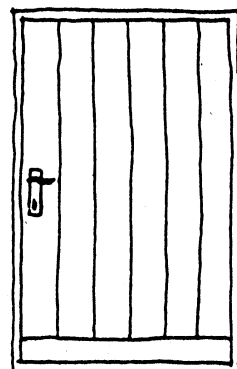
dobbelt fyldingsdør
med glas i den øver-
ste halvdel med to
vandrette sprosser

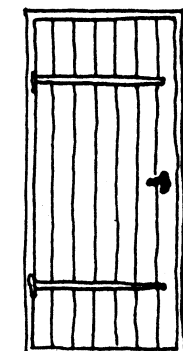
enkelt fyldingsdør

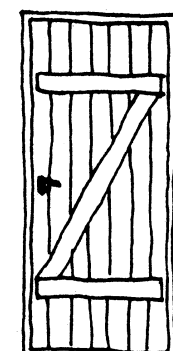
enkelt fyldings-
dør

dør beklædt med lod-
rette uprofilerede
brædder

revledør ud-
vendig side

revledør ind-
vendig side

Farvesætning på vinduer og døre	<p>Vinduer og døre på den ældre bebyggelse bør males i de traditionelle farver som angivet i nedenstående liste:</p> <p>Ren hvid Brun Svensk rød Mørk blå Lys blå Almueblå Mørk kromgrøn Vogngrøn</p> <p><u>Om- og tilbygninger</u> Om- og tilbygninger skal respektere forholdet til de eksisterende bygninger og landsbymiljøet iøvrigt.</p>
Ingen gavlbalkoner o.lign.	Der må ikke udføres gavlbalkoner, altaner (bortset fra eventuelle franske altaner) og lignende bygningsdele, som virker afstikkende i forhold til landsbypræget og den traditionelle byggeskik. Vindfang, terrasseoverdækninger, baldakiner, carporte og lignende bør kun udføres, hvor det ikke virker skæmmende i gadebilledet.
Garager, udhuse o.lign.	Garager, udhuse og lignende kan udføres med ydervægge af pudset eller vandskuret murværk, kalket eller malet i farverne hvid, gul, lys okker, bornholmsk eller italiensk rødt. Ydervægge kan ligeledes udføres med træbeklædning bejdset eller malet i farverne sort, brun, svensk rød, okker, umbra, mørk grøn, mørk eller lys almueblå.
Tage	Tage på garager, udhuse og lignende skal udføres med tagbeklædning som foreskrevet i foranstående afsnit om tagbeklædninger .
Udskiftning af vinduer	Ved ændret anvendelse af tidligere driftsbygninger kan de eksisterende vinduer f.eks. støbejernsvinduer om nødvendigt udskiftes med større vinduer. Nye vinduer skal udføres med en udformning, som er i harmoni med den pågældende bygning.
Udformning og dimensioner	<p><u>Ny bebyggelse</u> Eventuelle nye beboelseshuse skal udformes som 1½ etages længehuse med en husdybde på højst 7,2 m og med en længde på mindst 1,5 x husdybden. Overkant og stuegulv må højst ligge 30 cm over terræn, og facadehøjden må ikke overstige 3 m. Husene skal udføres med saddeltag uden afvalmede gavlpærtier og tagudhæng, og taghældningen skal være 40 -50°.</p>
Facadematerialer, i overfladebehandling og farvesætning	Ydervægge skal være af pudset eller vandskuret murværk, og skal kalkes eller males i farverne hvid, gul, lys okker, bornholmsk eller italiensk rød. Vinduer og døre skal males i de i foranstående liste angivne farver.
Tagbeklædning	Tagbeklædningen skal være strå, røde eller gule vingetegl, grå eller sorte bølgeeternitplader med mat overflade, sorte skifferplader eller sort tagpap på trekantslister.

6.

ORDFORKLARING

Ord, anført med store bogstaver, kan findes som selvstændige opslagsord.

BALDAKIN	Overdækning over indgangsdør, ofte båret af KNÆGTE:
BEJDSEDE	Overfladebehandling af træ. Her i bogen anvendt som træbeskyttelsesmidler.
BERAPNING	Overfaldebehandling af murværk, bestående af et tyndt, uglattet pudslag. Se også VANDSKURING.
BINDINGSVÆRK	Tømmerkonstruktion, der danner skelet i bindingsværksbygning. Felterne mellem tømmeret - TAVLENE - udfyldes med ler, soltørrede lersten eller mursten. Den bærende kon-konstruktion består af lodrette stolper i ydervæggen, forbundet parvis på tværs af huset med vandrette bjælker og på langs af huset med en TAGREM.
BISLAG	Lille udbygning foran indgangsdør.
BJÆLKEHOVED	Det yderste stykke af en bjælke, som rager ud gennem stolpen.
BLANK MUR	Teglstensmur uden overfladebehandling.
BLIKKENSLAGERKVIST	Kvist opbygget med zinktag og zinkbeklædte FLUNKE.
BLOKTANDFRISE	Frise eller GESIMS, bestående af to skifter, hvor hveranden sten er UDKRAGET, idet den udkragede sten i det øverste skifte er bredere end den tilsvarende i det nederste skifte.
BLÆNDING	Flad niche eller fordybning i murværk.
BRANDSTANG	Udskåret stang på husgavl, anbragt således at den rager op over tagryggen.
BRYSTNING	Arealet under et vindue fra dets underkant til sokkel.
BRÆNDT FUGE	FUGE, der er formet i profil med et brændejern (fugestål).
DANNEBROGSVINDUE	Vindue delt af LOD- og TVÆRPOST, som danner et latinsk kors som i Dannebrog.
EEN PÅ TO	Træbeklædning, bestående af to lag brædder, hvoraf de underste er trukket lidt fra hinanden, og de øverste dækker de herved opståede mellemrum. Anvendes bl.a. ved beklædning af gavltrekanter.
FAG	Herved forstås normalt spærfag - partiet mellem to nabospær. I traditionelle bindingsværksbygninger svarer spærfag til stolpefag - partiet mellem to nabostolper. I grundmurede bygninger anvendes betegnelsen også i betydningen vindues/dørfag.
FLAMMERET	Beklædning af profilbrædder, der danner rude- eller saksakmønster.

FLUNKE	Lodret, trekantet side af kvist mellem en bygnings tag og kvistens gesimslinie.
FODREM eller FODTØMMER	I bindingsværksbygning, vandret tømmerstykke, der ligger umiddelbart ovenpå soklen og hvori STOLPERNE er tappet.
FORDAKNING	Lille gesims, der er anbragt over et vindue eller dør.
FUGE	Mellemrum mellem mursten, udfyldt med mørtel.
GAVLKVIST	Kvist med front i plan med den underliggende etages facade og med tag vinkelret på husets tagryg.
GESIMS	Vandret, fremspringende led på en bygnings facade. Se også HOVEDGESIMS.
GLAMNING	Tømmersamling, hvorved to stykker tømmer indpasses i hinanden ved indskæring halvt i hvert stykke.
GRAT	Skæringslinien mellem to tagflader, der danner et udadgående hjørne.
GRUNDMUR	Murværk, opført udelukkende af sten (i modsætning til BINDINGSVÆRK) .
HALVTAG	Tag, der kun har fald til een side.
HALVVALM	Se VALMTAG.
HELGLAS	Betegner, at vinduesrammen ikke er opdelt af SPROSSER, men udfyldes af én stor rude. Vinduer med helglas, ofte i form af termoruder, har i de senere år erstattet en del sprossede vinduer.
HELTAG	Tag, der fra tagryggen har fald til to sider. I registranten anvendes også benævnelsen SADDELTAG.
HELVALM	Se VALMTAG
HOVEDGESIMS	Overgangsled mellem ydermur og tagflade.
KNÆGT	Lille fremspringende parti af træ eller sten, der tjener som støtte under en bjælke, GESIMS eller lignende.
KONSOL	Profileret fremspring af træ eller sten, der bærer en bygningsdel.
KORSHUS	Lille tilbygning vinkelret på hovedbygningen.
KRAGETRÆER	Parvis sammennaglede tømmerstykker, der rider over tagryggen for at fastholde rygningens halm.
KRONE	Se SKORSTENSPIBE.
KVADERPUDS	Pudsning, fortrinsvis af facader, der efterligner kvadre (tilhugne natursten). Kvaderpuds anvendes ofte i forbindelse med pudse sokler.
KÆMNING	Tømmersamling, hvor bjælken ligger oven på TAGREMMEN, let nedfældet i denne. Kæmmede bjælkelag i bindingsværk er ofte sekundære, stammende fra ombygninger for at få højere til loftet i stuerne.

LISEN	Flad, rektantet murpille uden fod (basis) og søjlehoved (kapitæl).
LODPOST	Se VINDUESPOST.
LODSPROSSE	Se VINDUESPROSSE.
LØSHOLT	Vandret tømmerstykke mellem to STOLPER i bindingsværksbygning, oftest anbragt i højde med vinduernes underkant.
MANSARDTAG	Tagform med brudte tagflader.
MURPILLE	Murværket mellem to muråbninger (vinduer eller døre).
OVERVINDUE	Lavt vindue anbragt øverst i yderdørs karm for at give lys til forstuen. Overvinduets ramme er ofte fast, således at vinduet ikke kan åbnes.
PANDEPLADE	Tynd, galvaniseret blikplade med parallelle, bølgeformede riller til forstærkning, anvendes navnlig til tage på udhuse.
POST	Se VINDUESPOST.
PULTKVIST	Tagkvist med et næsten vandret liggende halvtag.
REVLEDØR	Bræddedør, der er samlet med to vandrette revler (planker), hvorimellem der er anbragt en skråstiver.
RISALIT	Fremspringende parti på en bygnings facade fra terræn til tag.
SKIFTE	MurstensSKIFTE bestående af BINDERE, stillet på højkant.
SADDELTAG	Tag der fra tagryggen har symmetrisk fald til to sider og er uden afvalmning. Se desuden HELTAG.
SKORSTENSPIBE	Den del af skorstenen, der er synlig over tagryggen. Piben afsluttes traditionelt af en KRONE bestående af UDKRAGEDE sten.
SKRÅBÅND	Skråtstillet tømmerstykke i BINDINGSVÆRK. Tjener til afstivning af STOLPER.
STIK	Aflastende murværk over muråbninger og blændinger. Stikkene kan være lige (vandrette), rundbuede eller fladbuede.
STOLPE	Se BINDINGSVÆRK.
STÆNKPUDS	Mørtel med grovkornet puds, der kastes på facaden og afgiver en ujævn overflade.
SUGFJÆL	Skråtstillet bræt, anbragt på spærenderne, danner lukke mellem TAGREMMEN og tagskæggets underside.